

Editorial

4 idees

Juliol-Setembre 2007
Butlletí 03

© Bitter / Weber, 23 de Enero, from the series "Caracas, Hecho en Venezuela", 2003

El sistema al voltant del 7 de juliol del 2007, una data que es situa a l'equador del compromís que va portar a 199 països a subscriure la Declaració d'Objectius del Mil·lenni, l'estratègia internacional que l'any 2000 assumia el rept de reduir a la meitat la pobresa al món. Sovint hem qüestionat el fet que la Declaració del Mil·lenni es tracta d'un acord de mitjans, però al mateix temps hem valorat aquest document com un instrument que ens

tre una aportació extra de

15.000 milions d'euros que encara estan esperant els països africans. Els inicis d'aquesta realitat ens recorda que hem de seguir sent actius en la mobilització i el recol·liment als moviments socials que arren del món lliure per presentar aquest món.

ment en què viuen milions d'africans. Aquesta realitat ens recorda que hem de seguir sent actius en la mobilització i el recol·liment als moviments socials que arren del món lliure per presentar aquest món.

Foto: Donas de El Salvador Cooperació

ció en quantitat i plagos de les matèries. Aquest any hem estat preocupats amb notícies sobre l'escalament global i les greus conseqüències que això pot tenir a la població dels països més empobrits i hem vist també com una de les solucions a la qual s'apunta és produir bio-combustibles. Tenim clar que els bio-combustibles poden servir per dependre menys dels països productors de petroli, però està clar que també produeixen CO₂ a la combustió i a més substitueixen la producció d'aliments; amb les greus conseqüències que aixòindrà a part de facilitar els grans cultius industrialitzats enfront dels petits agricultors.

Davant d'aquesta situació hem de ser crítics amb les promeses no acomplertes i participar amb aquells moviments socials que arren del món lliure per canviar a Catalunya i també a Espanya s'estan incrementant de forma significativa les aportacions a la cooperació per el desenvolupament de forma que aquí si hi ha un calendari establert i amb més o menys precisió es va acomplint. Esperem que aquesta tendència continuï i estarem atents perquè la qualitat de la cooperació sigui la impescible per poder col·laborar a fer canvis als països empobrits.

L'article

Lluny dels compromisos, les capacitats socials bàsiques dels països del sud no augmenten

Aquest índex revela que, de 161 països analitzats, la meitat està en una situació baixa, molt baixa o crítica en el seu nivell de desenvolupament social. Reialtzat per Social Watch, és l'avanç de l'Informe 2007 en el que les organitzacions socials del Nord i del Sud analitzen l'estat del compliment dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni i fan un seguiment als compromisos internacionals pactats per eradicar la pobresa.

En el context de la Cimera Internacional Alternativa al G8 a Rostock, Alemanya, es presenta l'Índex de Capacitats Bàsiques (ICB) per aquest any 2007, posant de manifest que en la majoria dels països l'acces universal a un conjunt mínim o "bàsic" de serveis socials (salut, educació, aigua i d'altres) no serà possible pel 2015, meta fixada pels líders mundials en la Cimera de les Nacions Uni-

des de l'any 2000 i part dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni. Com cada any, la xarxa internacional de 400 organitzacions socials que componen Social Watch, realitza un índex per avaluar les tendències de desenvolupament social dels Estats amb les millors condicions bàsiques per arribar a un millor nivell de desenvolupament. Actualment 24 països estan en situació crítica i la meitat dels països del món tenen més de baixos o molt baixos desenvolupament social. Si no es produeix un accelerament substancial en el ritme de progrés abans del 2015, l'ICB d'Àsia Meridional no superarà la situació crítica, l'Orient Mitjà i el nord d'Àfrica, Amèrica Llatina i Àsia Oriental estaran molt lluny d'arribar a una situació "acceptable" i l'Àfrica Subsahariana no arribarà als nivells bàsics fins l'any 2108.

La Plataforma 2015 i més, acord, i seguint aquest ritme els països pactessin aquest acord, no es compliran les mesures proposades en cap país del Sud. Amb l'Objectiu 8, els països desenvolupats estan promogut transformacions en les estructures internacionals i reconegut els drets econòmics, socials i culturals de tots els pobles, tot fomentant una major equitat social i de gènere.

La Plataforma 2015 i més, acord, i seguint aquest ritme els països pactessin aquest acord, no es compliran les mesures proposades en cap país del Sud.

Més informació: www.2015ymas.org
Consulta l'Índex de Capacitats Bàsiques 2007 Social Watch: <http://www.socialwatch.org/advancedsearch/ICB/index.htm>

Foto: Consultar de imatge contra El Salvador Cooperació

4 idees

C/ St. Honorat, 7 Pral.
Barcelona 08002
93.318.34.25
www.cooperaccio.org
info@cooperaccio.org

Fundació AKWABA
c/ Llobregat 145, baixos.
L'Hospitalet de Llobregat 08903
93.440.76.96
akwaba.pangea.org/
akwaba@pangea.org

Lliga dels Drets dels Pobles
Ca l'Estruch, C/Sant Isidre 140
Sabadell 08208
93.723.71.02
www.dretsdels pobles.org
info@dretsdels pobles.org

L'enfortiment del teixit social femení

La consecució de l'equitat de gènere és indivisible de la idea de justícia social, una no pot entendre's sense l'altra. Les Nacions Unides finalment ho van comprendre incloent aquesta aposta en un dels 8 objectius que componen la Declaració del Mil·lenni, ratificada el 8 de setembre de l'any 2000. Aquesta declaració de bones intencions, amb un clar caràcter programàtic, enuncia en la tercera meta: "promoure l'equitat de gènere i l'autonomia de la dona", i per això considera fonamental "l'eliminació de les desigualtats entre gèneres en l'ensenyança primària i secundària, preferiblement en l'any 2005, i en tots els nivells d'ensenyança abans de l'any 2015." Sens dubte, no deixa de ser una declaració de mínims, condicionada a la voluntat dels Estats i que, la majoria de les vegades, no va més enllà de l'àmbit de la promulgació.

El projecte "Enfortiment del teixit social de tres organitzacions de dones de El Salvador, Guatemala i Nicaragua" que Cooperacció recolza a l'Amèrica Central pretén donar un pas més enllà. Es tracta de la cristallització d'un compromís adquirit durant anys de treball per a l'obtenció de l'equitat de gènere, i el recolzament d'aquells moviments que dia a dia treballen en els seus respectius països per a la seva consecució.

L'objectiu principal d'aquest projecte és la millora de la vida de les dones mitjançant l'enfortiment del teixit social femení i la seva organització a Nicaragua, Guatemala i El Salvador. Les organitzacions impulsores del programa de formació MEC, CALDH i LAS DIGNAS respectivament, consideren estratègicament ineludible dotar a les dones líders dels moviments locals d'una millor educació i for-

mació que reforci les seves capacitats d'anàlisi i d'incidència en el seu entorn immediat. Vuitanta cinc dones líders dels tres països han participat en aquest projecte rebent aquesta formació, però també, transmetent els seus coneixements a més de mil dones integrants de base dels moviments. S'ha de destacar igualment l'aliança fonamental que s'ha establert amb altres actors socials pel desenvolupament del projecte, com són les universitats que han col·laborat en cada un dels països en els que s'ha dut a terme.

Tot això revertirà en el futur en un enfortiment del teixit associatiu feminista de cada país, del d'Amèrica Central i, consegüentment, un major impacte sobre les polítiques públiques per aconseguir que qualsevol decisió de promoció del desenvolupament humà nacional o regional no deixi de banda la perspectiva de gènere. Doncs en cap moment ha d'oblidar-se que equitat de gènere i desenvolupament humà són elements indissociables. L'execució d'aquest projecte ha comptat amb el recolzament de la Fundació "La Caixa".

Foto: Cartell dia de la dona, El Salvador, Cooperacció.

Foto: Lliga dels Drets dels Pobles, Forum Social Mundial de Nairobi, Gener 2007

Àfrica (o com sobreviure a l'ajuda condicionada d'Occident)

El 8è Objectiu del Mil·lenni (OdM) es basa en la participació del món occidental per incidir en la millora de la situació mundial per un desenvolupament just i equitatiu dels països empobrits. Això comporta un compromís a favor de la bona governabilitat, la lluita contra les desigualtats i l'aposta per un sistema comercial més just i no discriminatori.

Malgrat això, és evident el poc avenç en l'assoliment dels OdM a l'Àfrica, sobretot a l'Àfrica subsahariana. Una zona oblidada que, malgrat concentrar bona part de les polítiques de cooperació del govern espanyol, no sempre se'n veu realment beneficiada. Un exemple d'aquestes és el Pla Àfrica.

El Pla Àfrica és un pla d'acció per la lluita contra la pobresa a l'Àfrica, seguint suposadament els OdM. Aquest pla contempla diversos eixos. Alguns d'aquests són: "contribuir a la consolidació democràtica, dels drets humans, la pau i la seguretat", però no aprofundeix en

el control del comerç d'armes; "lluitar contra la pobresa i contribuir al desenvolupament d'Àfrica", quan la majoria dels recursos en aquesta línia es destinen al control de les migracions i del terrorisme; "fomentar la cooperació per regular els fluxos migratoris", on es prometen increments d'ajuda al desenvolupament a canvi d'un major control de fronteres i de la immigració il·legal; "participar activament en el desenvolupament de la estratègia de la Unió Europea envers Àfrica", però no es posiciona respecte a la creació de les zones de lliure comerç entre la UE i els grups regionals africans, acords que difícilment repartiran equitativament despeses i beneficis comercials entre economies amb nivells de desenvolupament tant desiguals. Per tant, si bé el Pla Àfrica vol fugir de polítiques neoliberals per apostar pels OdM, existeixen diverses contradiccions i incoherències que ha de superar. Es fa evident la poca atenció als drets humans, a la igualtat, a la justícia social i a la redistribució dels recursos. Tampoc es posiciona críticament davant les polítiques neoliberals. Tots aquests són aspectes fonamentals per la lluita contra les desigualtats econòmiques i per un món més just.

FUNDACIÓ AKWABA

Garantir la sostenibilitat del medi ambient

Durant els darrers anys, el nostre sistema, la manera de viure, les necessitats que ens hem anat creant han anat afectant a molts àmbits, entre ells el medi ambient, fent que els índex de despesa energètica i per tant de contaminació al planeta, hagin arribat a nivells preocupants. Els països del Nord hem anat esgotant els nostres recursos naturals i mentrestant també hem volgut explotar els d'altres llocs, concretament els països del Sud. És impressionant de quina manera s'ha anat instal·lant les empreses multinacionals en els països del Sud per encara apoderar-se més d'aquests recursos i fins i tot privatitzant-los i convertint-los d'aquesta manera inaccessibles per les poblacions locals. Potser hem passat a viure aquest fet amb certa normalitat però estem parlant de les necessitats bàsiques de milers de persones, com pot ser l'aigua potable i l'accés a l'electricitat. En el cas de les maquiles, també és evident el mal que s'està fent al medi ambient, provocant una mala gestió dels residus i augmentant la contaminació a límits insospitats.

Empreses de capital espanyol, asiàtic, europeu o d'altres zones han arribat a tenir més poder que els propis governs d'aquests països, la qual cosa reflecteix qui domina realment les relacions Nord- Sud.

En el cas de l'Àfrica Subsahariana, concretament a Costa d'Ivori l'accés als serveis bàsics és un problema per a la majoria de la seva població. Així doncs, d'aquesta necessitat i de la voluntat de respectar la natura, neixen propostes per a procurar la sostenibilitat mediambiental, incorporant altres maneres de subministrament energètic com poden ser els sistemes fotovoltaics (plaques solars) o canalització d'aigües fluvials per al seu aprofitament.

Potser al Nord, es comencen a plantejar nous models de vida, que segurament allargarà la vida d'aquests recursos naturals, però avui dia, aquests mètodes alternatius o aquesta reducció del consumisme ja no hauria de plantejar-se com una opció sinó com una única sortida per a donar vida a les futures generacions.

Projecte de sostenibilitat mediambiental de l'Hospital Catalunya de la Fundació Akwaba a Costa d'Ivori.

L'agenda

EXPOSICIÓ

Txetxènia: Trenquem el silenci

Exposició que dona a conèixer el conflicte en aquesta zona del Caucas.

Dates: Del dimarts 1 d'agost al divendres 31 d'agost

Lloc: Consell Comarcal de l'Alt Empordà (C/ Nou, 48, Figueres).

Organitza: Lliga dels Drets dels Pobles

CASAL

Projecte Xarxa tots els matins per joves amb risc de marginació social

Farem activitats tot l'estiu, els joves compaginaran les activitats a xarxa amb les de la resta d'entitats. Les activitats seran piscina, informàtica, curs de Photoshop, concurs sobre el logo de les jornades, casal de hip hop, esport, sortides, tallers...

Dates: Juliol i agost

Organitza: Akwaba

JORNADES

UPEC 2007. Univesitat Progressista d'Estiu de Catalunya

Sota el lema *El carrer a la universitat, la universitat al carrer*, aquestes jornades volen ser un punt de trobada de les diverses sensibilitats progressistes, on responsables polítics, representants socials, experts acadèmics i del món de la cultura, comparteixin experiències, coneixements i reflexions.

Dates: del 9 al 14 de Juliol

Lloc: Facultat de Geografia i Història de la UB. C/ Montealegre, 6

www.universitatprogressista.org

Han participat en aquest número: Tono Albareda, Carme Ferrer, Alicia Gili, Giorgio Mosangini i *Plataforma 2015 y más*. Volem agrair la col·laboració de Sabine Bitter i Helmut Weber (<http://www.lot.at>) que han cedit la imatge de la portada (© Bitter / Weber, 23 de Enero, from the series "Caracas, Hecho en Venezuela", 2003). Si voleu rebre trimestralment el **4idees** per correu electrònic envieu-nos un mail a comunicacio@cooperaccio.org

Et recomenem...

LLIBRE

LA CAZA DEL CIERVO Y LA EVOLUCIÓN DE LA ESTRUCTURA SOCIAL

Brian Skyrms

Traducció de l'anglès de Xavier Zambrano

Aquest és un estudi sobre les idees de cooperació i d'acció col·lectiva. El punt de partida és la història narrada en el *Discurs sobre l'origen de la desigualtat entre els homes* de Rousseau. En aquesta obra, Rousseau compara la caça de la llebre, en la qual la no-cooperació comporta una recompensa petita, amb la caça del cérvol, en la qual es precisa la màxima cooperació encara que la recompensa també és molt major. Prendrem una direcció o una altra depenent de si prenem en consideració el risc implicat o el benefici comú.

La possibilitat d'una solució satisfactòria depèn de la co-evolució de la cooperació i de l'estructura social, i l'autor se centra en tres aspectes que influeixen en el naixement d'aquesta estructura i que afavoreixen l'acció col·lectiva: situació (interacció amb els altres), senyals (transmissió de la informació) i associació (la formació de xarxes socials).

Escrit amb claredat i vigor, aquest curiós llibre sens dubte serà un referent per als estudiants i els professionals de la filosofia, la ciència política, l'economia, la sociologia i la biologia evolucionista.

Més informació: www.melusina.com

